

ΣΑΝ ΝΑ ΉΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Ημέρα Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1822 Αμφίρροπη ναυμαχία διεξάγεται στα ανοιχτά της Χίου, ανάμεσα σε μούρα του τουρκικού στόλου και ελληνικά πλοία.

1919 Ο Κεμάλ Ατατούρκ αποβιβάζεται στη Σαμψούντα και αρχίζει τη δεύτερη και ακλονότερη φάση της Γενοκτονίας των Ποντίων.

1960 Ο αμερικανός ραδιοφωνικός παραγωγός Άλαν Φριντ, στον οποίο οφείλεται ο όρος rock en roll, κατηγορείται μαζί με επτά άλλους συναδέλφους του ότι έλαβε «δωράκια» από δισκογραφικές εταιρείες.

1962 Η Μέριλιν Μονρόε τραγουδάει αισθησιακά το Happy Birthday προς τιμήν του αμερικανού προέδρου Κένεντι στο πάρτι γενέθλιων του.

1965 Σε δημοσίευμα επαρχιακής εφημερίδας γίνεται για πρώτη φορά αναφορά στο πραξικοπηματικό σχέδιο με την κωδική ονομασίας ΑΣΠΙΔΑ και την εμπλοκή του Ανδρέα Παπανδρέου.

1979 Ο Έρικ Κλάπτον παντρεύεται την πρώτην σύζυγο του Τζορτζ Χάρισον, Πάτι Μπόιντ. Είναι η περίφημη Layla του ομώνυμου τραγουδιού του Κλάπτον.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1824 Θεόδωρος Δηλιγιάννης, πολιτικός και πλειστάκις πρωθυπουργός.

1925 Μάλκολμ Χ. (Μάλκολμ Λιλ το πραγματικό όνομά του, Ελ Χάτζι Μαλίκ Ελ Σαμπάζ το μουσουλμανικό του), αμερικανός μουσουλμάνος πηγέτης και υπέρμαχος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

1928 Πολ Ποτ, πηγέτης των Ερυθρών Χμερ στην Καμπότζη, που διέπραξαν χιλιάδες φόνους.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1786 Τσαρλς Στάνλεϊ, άγγλος συνθέτης και οργανίστας. (Γεν. 17/1/1712)

1864 Ναθάνιελ Χόθορν, αμερικανός συγγραφέας.

1895 Χοσέ Μαρτί, κουβανός συγγραφέας, δημοσιογράφος και πηγέτης της κουβανικής εξέγερσης κατά των Ισπανών.

Η Γενοκτονία των Ποντίων

Ενα εκλεκτό τμήμα του Ελληνισμού ζούσε στα βόρεια της Μικράς Ασίας, στην περιοχή του Πόντου, μετά τη διάλυση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Η άλωση της Τραπεζούντας το 1461 από τους Οθωμανές δεν τους αλλοίωσε το φρόντια και την ελληνική τους συνείδηση, παρότι ζούσαν αποκομμένοι από τον εθνικό κορμό. Μπορεί να αποτελούσαν μειονότητα -το 40% του πληθυσμού, αλλά γρήγορα κυριάρχουσαν στην οικονομική ζωή της περιοχής, ζώντας κυρίως στα αστικά κέντρα. Η οικονομική τους ανάκαμψη συνδυάστηκε με τη δημιουργική και την πνευματική τους άνοδο. Το 1865 οι Έλληνες του Πόντου ανέρχονταν σε 265.000 ψυχές, το 1880 σε 330.000 και στις αρχές του 20ου αιώνα άγγιζαν τις 700.000. Το 1860 υπήρχαν 100 σχολεία στον Πόντο, ενώ το 1919 υπολογίζονται σε 1401, ανάμεσά τους και το περίφημο Φροντιστήριο της Τραπεζούντας. Εκτός από σχολεία διέθεταν τυπογραφεία, περιοδικά, εφημερίδες, λέσχες και θέατρα, που τόνιζαν το υψηλό τους πνευματικό επίπεδο.

Το 1908 ήταν μια χρονιά - ορόσημο για τους λαούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Τη χρονιά αυτή εκδηλώθηκε και επικράτησε το κίνημα των Νεότουρκων, που έθεσε στον περιθώριο τον Σουλτάνο. Πολλές ήταν οι ελπίδες που επενδύθηκαν στους νεαρούς στρατιωτικούς για μεταρρυθμίσεις στο εσωτερικό της θνήσκουσας Αυτοκρατορίας.

Σύντομα, όμως, οι ελπίδες τους διαψεύστηκαν. Οι Νεότουρκοι έδειξαν το σκληρό εθνικιστικό τους πρόσωπο, εκπονώντας ένα σχέδιο διωγμού των χριστιανικών πληθυσμών και εκτουρκισμού της περιοχής, επωφελούμενοι της εμπλοκής των ευρωπαϊκών κρατών στο Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το ελληνικό κράτος, απασχολημένο με το «Κρητικό Ζήτημα», δεν είχε τη διάθεση να ανοίξει ένα ακόμη μέτωπο με την Τουρκία.

Οι Τούρκοι με πρόσχημα την «ασφάλεια του κράτους» εκποίησαν ένα μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού στην αφιλόξενη μικρασιατική ενδοχώρα, μέσω των λεγόμενων «ταγμάτων εργασίας» («Αμελέ Ταμπουρού»). Στα «Τάγματα Εργασίας» αναγκάζονταν να υπηρετούν οι άνδρες που δεν κατατάσσονταν στο στρατό. Δούλευαν σε λατομεία, ορυχεία και στη διάνοιξη δρόμων, κάτω από εξοντωτικές συνθήκες. Οι περισσότεροι πέθαιναν από πείνα, κακουχίες και αρρώστιες.

Αντιδρώντας στην καταπίεση των Τούρκων, τις δολοφονίες, τις εξορίες και τις πυρπολήσεις των χωριών τους, οι Έλληνες ποντίοι, όπως και οι Αρμένιοι, ανέβηκαν αντάρτες στα βουνά για να περισώσουν ό,τι ήταν δυνατόν. Μετά τη Γενοκτονία των Αρμενίων το 1916, οι ίδιοι εθνικιστές υπό τον Μουσταφά Κεμάλ είχαν πλέον όλο το πεδίο ανοιχτό μπροστά τους για να εξολοθρέψουν τους Ελληνοπόντιους. Ό,τι δεν κατάφερε ο Σουλτάνος σε 5 αιώνες το πέτυχε ο Κεμάλ σε 5 χρόνια!

Το 1919 οι Έλληνες μαζί με τους Αρμένιους και την πρόσκαιρη υποστήριξη της κυβέρνησης Βενιζέλου προσπάθη-

σαν να δημιουργήσουν ένα αυτόνομο ελληνοαρμενικό κράτος. Το σχέδιο αυτό ματαιώθηκε από τους Τούρκους, οι οποίοι εκμεταλλεύθηκαν το γεγονός για να προχωρήσουν στην «τελική λύση».

Στις 19 Μαΐου 1919 ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάζεται στη Σαμψούντα για να ξεκινήσει τη δεύτερη και πιο άγρια φάση της Ποντιακής Γενοκτονίας, υπό την καθοδήγηση των γερμανών και σοβιετικών συμβούλων του. Μέχρι τη Μικρασιατική Καταστροφή το 1922 οι Έλληνες ποντίοι που έχασαν τη ζωή τους έπερασαν τους 200.000, ενώ κάποιοι ιστορικοί ανεβάζουν τον αριθμό τους στις 350.000. Όσοι γλίτωσαν από το τουρκικό σπαθί κατέφυγαν ως πρόσφυγες στη Νότια Ρωσία, ενώ γύρω στις 400.000 ήλθαν στην Ελλάδα. Με τις γνώσεις και το έργο τους συνεισέφεραν τα μέγιστα στην ανόρθωση του καθημαγένου εκείνη την εποχή ελληνικού κράτους και άλλαξαν τις πληθυσμιακές ισορροπίες στη Βόρειο Ελλάδα. Με αρκετή, ομολογουμένως, καθυστέρηση, η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα στις 24 Φεβρουαρίου 1994 την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως Ημέρα Μνήμης για τη Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού.

TALK OF THE CITY

Από τον Γιώργο Χατζηπαπαύλη

ΕΘΝΟΣ

Τα ανοιχτά μέτωπα

Ο χρόνος τελειώνει, οι δημοσιονομικές υποχρεώσεις πλέουν ασφυκτικά και η κυβέρνηση καλείται μέσα στα επόμενα εικοσιτετράωρα να κλείσει όχι ένα, αλλά δύο μέτωπα. Γιατί δεν είναι μόνο οι απαιτήσεις των εταίρων και δανειστών μας που απειλούν την επίτευξη του έντιμου συμβιβασμού και την απεμπλοκή από τα χρηματοδοτικά αδιέξοδα, αλλά και οι εσωκομματικές αντιδράσεις στις διαφαινόμενες κυβερνητικές διαπραγματευτικές προθέσεις.

Φυσικά και η διαφορετική άποψη είναι όχι μόνο επιτρεπτή, αλλά και επιβεβλημένη σε κάθε δημοκρατικά συγκροτημένο κόμμα. Υπό προϋποθέσεις, όμως. Που ασφαλώς και διαφέρουν όταν το κόμμα είναι στην αντι-

πολίτευση και διαμορφώνει τη μελλοντική πολιτική του και επιδιώκει να αυξήσει την επιρροή του ή είναι στην εξουσία και καλείται να λάβει καθοριστικές για το μέλλον της χώρας αποφάσεις.

Ο ΣΥΡΙΖΑ πέρασε από την πρώτη φάση αξιοποιώντας στο έπακρο τα αντιπολιτευτικά περιθώρια που του άφηνε η μνημονιακή πολιτική των προηγούμενων κυβερνήσεων, αλλά ως κυβέρνηση πλέον καλείται να διαχειριστεί κοινωνικοοικονομικές καταστάσεις που υπερβαίνουν τις δυνατότητές του και προϋποθέτουν τη στήριξη των εταίρων και δανειστών μας.

Σε αυτήν την προσπάθειά της, η κυβέρνηση του Αλ. Τσίπρα θα πρέπει να φέρει με επιτυχία εις πέρας όχι μόνο

τη διαπραγμάτευση με τους δανειστές, αλλά και την παράλληλη και άτυπη διαπραγμάτευση με την εσωκομματική της αντιπολίτευση. Και προφανώς εξίσου αναγκαία είναι η επιτυχία και των δύο υπό εξέλιξη εγχειρημάτων. Μόνο που για να εξασφαλιστεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, θα πρέπει να πρωτανεύσουν οι λογική και το αίσθημα ευθύνης. Αν οι αρετές αυτές επιδειχθούν εκατέρωθεν, τότε και η παραμονή στο ευρώ διασφαλίζεται, αλλά και οι προϋποθέσεις διαμορφώνονται, ώστε να εφαρμόσει η κυβέρνηση σε βάθος τετραετίας τα όσα προεκλογικά υποσχέθηκε. Η έστω τα περισσότερα, μια και δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού.

